

BESCHIKKING D.D. 27 SEPTEMBER 2010 - ZAAKNUMMER 2007-008141 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND

Natuurbeschermingswet 1998 vergunningaanvraag artikel 19d

Aanvraag en procesverloop

Bij brief van 14 maart 2007 heeft Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst te Elspeet (hierna te noemen aanvrager), een aanvraag ingediend voor een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna Nbw 1998.

De aanvraag omvat een uitbreiding en wijziging van de bestaande schietinrichting welke staan aangegeven op bij het besluit toegevoegde kaart. Het gaat hier om:

- Het aanleggen van een nieuwe ondergrondse baan, het realiseren van een (overdekte) schietbioscoop, het (ver)plaatsen van kleiduivenwerpmachines en het bouwen van overdekte en ten behoeve van geluid geïsoleerde schuttersplaatsen (abri's).
- Legaliseren van het terras bij het restaurant.
- Uitbreiden van de munitieopslag
- Het aanpassen van de bovengrondse kleiduivenschietbaan en het in hergebruik nemen hiervan voor 9 uur per week (woensdagmiddagen van 14:00 uur tot 17:00 uur en zaterdag van 11:00 uur tot 17:00 uur).
- Het realiseren van een aarden wal aan het einde van elk van de drie banen met hoogten tot zes meter (boven maaiveld).
- Het realiseren van absorberende geluidschermen aan de oostzijde (rechterzijde) van elk van de drie schietbanen met een hoogte van vier meter en een scherm aan de westzijde (linkerzijde) van vijf meter.

Het Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum de Berkenhorst ligt in zijn geheel binnen de begrenzing van Natura 2000-gebied Veluwe.

De aanvraag d.d. 14 maart 2007 bestaat uit de volgende gegevens:

- Aanvraagformulier
- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED], 2007, Natuuronderzoek de Berkenhorst. Kenmerk: R001-4472699NJE-mss-V04-NL, Tauw B.V.
- Overzichttekening Nationaal Jacht- en Sportschietcentrum

Naar aanleiding van een telefonisch overleg heeft de aanvrager op 27 juli 2007 aanvullende informatie opgestuurd:

- Nadere toelichting op het aantal schieturen op de bovengrondse baan.

Op 29 november 2007 is na verzoek om schriftelijke informatie aanvullende stukken toegezonden:

- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 2007, Notitie: Aanvulling Natuuronderzoek de Berkenhorst. Kenmerk: N001-4561664BJF-V01, Tauw B.V.

Bij brief van 26 oktober 2009 hebben wij te kennen gegeven de vergunning gedeeltelijk te willen weigeren.

Op 18 december 2009 zijn na het voornemen tot gedeeltelijk weigeren van de vergunning de volgende stukken toegezonden:

- [REDACTED], 2009, Aanvullende toetsing aan de vogelrichtlijn van heringebruikname van de bovengrondse schietbaan de Berkenhorst. Adviesbureau Mertens B.V.

De achterliggende geluidsonderzoeken zijn per mail op 18 januari 2010 toegezonden.

- [REDACTED], 2010, Akoestisch onderzoek Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet. JB AK 1001be9, Van den bos milieuvadvis.

Vorenstaande rapportages zien wij tezamen als een passende beoordeling.

Daarnaast is gebruikgemaakt van de volgende gegevens:

- Beschouwing geluid ter hoogte van heide ten gevolgen van Nationaal Jachtschietcentrum Berkenhorst Elspeet 21 juni 2010.
- [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] en [REDACTED], 2008, Factsheets van broedvogels in de Natura 2000-gebieden van Gelderland. SOVON-Onderzoeksrapport 2008/14, SOVON Vogelonderzoek Nederland.
- [REDACTED], 2005, Effecten op fauna van de uitbreiding van Jachtschietcentrum Berkenhorst te Elspeet, Faunaconsult
- [REDACTED], 2004, Onderzoek faunaverstoring jachtschietcentrum Berkenhorst. Projectnummer: 04457, De Groene Ruimte B.V.

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nunspeet en De Gelderse Milieufederatie zijn op d.d. 5 juni 2007 op de hoogte gebracht van de aanvraag en in gelegenheid gesteld een zienswijze naar voren te brengen. Hiernaast hebben Stichting Veluwe Bijzonder en [REDACTED] (omwonende) hun zienswijze gegeven.

Wettelijk kader

Bij beoordeling van de aanvraag aan de Nbw 1998 is getoetst aan artikelen 1n, 10a, 19d tot en met 19 h, 39, 41 tot en met 43 en het besluit vergunningen Nbw 1998.

Aanwijzing en aanmelding

De Veluwe is op 24 maart 2000 door de Minister van LNV aangewezen als Vogelrichtlijngebied. In 2003 is de Veluwe aangemeld als Habitatrichtlijngebied bij de Europese Commissie. Binnen de begrenzing van de Veluwe liggen twee Beschermde Natuurmonumenten, het Mosterdveen en de Leemputten bij Staverden. Beide gebieden zijn respectievelijk op 16 februari 1998 (N/98315) en 4 september 1974 (NBOR/S 13844) bij besluit van de minister aangewezen als Beschermde Natuurmonument.

Natura 2000-doelen

Door de minister zijn voor alle Natura 2000-gebieden algemene doelen en concept instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Deze instandhoudingsdoelstellingen zijn opgenomen in ontwerp aanwijzingsbesluiten.

Algemene doelen (Bron: Ontwerpbesluit Veluwe)

- ☐ Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- ☐ Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- ☐ Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.

- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd.

Instandhoudingsdoelstellingen

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: Ontwerpbesluit Veluwe)
(= behoudsdoelstelling; > ontwikkelingsdoelstelling)

Habitattypen	Doelstelling verspreiding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2310 Stufzandheiden met struikhei	=	>	>
H2320 Binnenlandse kraaiheibegroeiingen	=	=	=
H2330 Zandverstuivingen	=	>	>
H3130 Zwakgebufferde vennen	=	=	=
H3160 Zure vennen	=	=	>
H3260A Beken en rivieren met waterplanten (waterranonkel)	>	>	>
H4010A Vochtige heiden op zandgronden	=	>	>
H4030 Droge heiden	=	>	>
H5130 Jeneverbesstruwelen	=	=	>
H6230 Heischrale graslanden ¹	=	>	>
H6410 Blauwgraslanden	=	>	>
H7110B Actieve hoogvenen (heideveentjes) ¹	=	>	>
H7150 Pioniervegetaties met snavelbiezen		>	>
H9120 Beuken-Eikenbossen met hulst ²		>	=
H9160A Eiken-Haagbeukenbossen ²		>	=
H9190 Oude eikenbossen		>	>
H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen) ^{1,2}		>	>

¹ Prioritair habitatype, ² Middels de brief van het ministerie d.d. 26 januari 2010 gewijzigd doel.

Soorten	Doelstelling verspreiding	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1042 Gevlekte witsnuitlibel ²	>	>	>	>
H1083 Vliegend hert	>	>	>	>
H1096 Beekprik	>	>	>	>
H1163 Rivierdonderpad		>	=	>
H1166 Kamsalamander	=	=	=	=
H1813 Meervleermuis		=	=	=
H1831 Drijvende waterweegbree	=	=	=	=

² Middels de brief van het ministerie d.d. 26 januari 2010 gewijzigd doel.

Broedvogels	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Omvang populatie van "x" paren
A072 Wespendief ²	=	=	150
A224 Nachtzwaluw	=	=	610
A229 IJsvogel	=	=	30
A233 Draaihals ²	>	>	100

A236 Zwarte specht ²	=	=	430
A246 Boomleeuwerik	=	=	2400
A255 Duinpieper ²	>	>	40
A276 Roodborsttapuit	=	=	1000
A277 Tapuit	>	>	100
A338 Grauwe klauwier	>	>	40

² Middels de brief van het ministerie d.d. 26 januari 2010 gewijzigd doel.

In de brief aan de Tweede Kamer van 26 januari 2010 geeft de Minister van LNV aan een aantal wijzigingen op het ontwerpbesluit te zullen doorvoeren. De voorgenomen wijzigingen voor het Natura 2000-gebied Veluwe zijn:

H9120 Beuken-Eikenbossen met hulst: aanpassing van de doelstelling behoud kwaliteit naar verbetering kwaliteit.

H9160A Eiken-Haagbeukenbossen: doelstelling wordt verwijderd. De bossen die tot dit habitat-type werden gerekend behoren tot het habitatype beuken-eikenbossen met hulst (H9120).

H91E0C Vochtige alluviale bossen (beekbegeleidende bossen): aanpassing van de doelstelling uitbreiding oppervlakte naar behoud oppervlakte.

H1042 Gevlekte witsnuitlibel: aanpassing van de doelstelling uitbreiding populatie naar behoud populatie.

A072 Wespandief: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 150 paren naar 100 paren.

A233 Draaihals: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 100 paren naar 50 paren.

A236 Zwarte specht: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 430 paren naar 400 paren.

A255 Duinpieper: aanpassing van de doelstelling omvang populatie van 40 paren naar 33 paren.

Beoordeling van de aanvraag

Bepalen bestand gebruik:

Ten aanzien van het hervatten van het bovengrondse kleiduivenschietsen is het noodzakelijk om te bepalen of er sprake is van bestand gebruik in de ogen van de Natuurbeschermingswet 1998 of niet.

In 1950, 1959 en 1960 is er voor het bovengronds schieten een vergunning verleend op grond van de Hinderwet. Vanaf 1982 zijn de rechten voor het bovengronds schieten beperkt tot de zaterdag van 11:00 uur tot 17:00 uur en de woensdag van 14:00 uur tot 17:00 uur. Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nunspeet hebben in 1998 een vergunning verleend voor een schietinrichting op grond van de Wet milieubeheer. Hierbij heeft zij echter vergunning geweigerd voor het gebruik van de bovengrondse banen gedurende 50 uur per week. Deze vergunning is na de uitspraak in de beroepsprocedure per 2001 (Raad van State uitspraak: E03.98.1297) onherroepelijk geworden. Ook in de Raad van State uitspraak van 22 december 2004 (200402227/1 en 200402227/2) komt naar voren, dat er op grond van de Wet milieubeheer niet meer bovengronds geschoten mag worden op de Berkenhorst.

Aangezien de gemeente sinds 1998 het bovengronds schieten niet meer heeft vergund en dit sinds juli 2005 ook niet meer gedooft, zijn wij van mening dat het bovengronds schieten niet kan worden aangemerkt als bestand gebruik gelet op de peildatum van 1 oktober 2005 zoals staat aangegeven in artikel 1m van de Nbw. 1998. Het bovengronds schieten moet dus beoordeeld worden als een nieuwe activiteit.

Bepalen van de natuurwaarden

A Habitattypen

Tauw geeft aan dat een aantal heide habitattypen (H2310, H2320 en 2330) in slecht ontwikkelde vorm in het plangebied voorkomt. Voor alle typen geldt dat deze op andere locaties beter ontwikkeld/uitgebreid kunnen worden.

B Habitatrichtlijnsoorten

Met de afwezigheid van water is het voorkomen van de Gevlekte witsnuitlibel, Beekprik, Rivierdonderpad uitgesloten. Het Vliegend hert en de Meervleermuis komen eveneens niet in het plangebied voor wegens het ontbreken van geschikt habitat.

C Vogelrichtlijnsoorten

Op grond van de natuurtoets van Tauw kan het bosgebied direct rondom het schietterrein worden beschouwd als matig leefgebied van de Wespandief en Zwarte specht. De randen om de Elspeetsche heide zijn leefgebied voor eveneens Wespandief, Zwarte specht en daarnaast voor Boomleeuwerik, Grauwe klauwier, Nachtzwaluw en Roodborsttapuit. Verspreid op de heide ligt matig potentieel geschikte leefgebieden voor de Tapuit. De Nachtzwaluw, Boomleeuwerik, Roodborsttapuit, Zwarte specht zijn ook daadwerkelijk in het onderzochte gebied aangetroffen. De kilometerhokken 181-480 en 182-480 zijn in de periode 1998-2000 niet onderzocht. In 2009 heeft Mertens een inventarisatie uitgevoerd, waar de Nachtzwaluw en Boomleeuwerik in kilometerhok 181-480 zijn waargenomen en alleen de Nachtzwaluw in kilometerhok 182-480.

Bepalen van voor de natuurwaarden relevante factoren

In de rapportage van Tauw is vooral uitgegaan van de effecten door geluid. Bij de beoordeling van de aanvraag hebben wij ook gekeken naar oppervlakteverlies in verband met de aanleg van de extra bunker en uitbreiding van het munitiedepot en naar bodemvervuiling in verband met het bovengrondse schieten.

Effecten van de gevraagde activiteiten

A Oppervlakte verlies

Met de geplande uitbreiding van het aantal ondergrondse schietbanen (inclusief schietbioscoop) en de munitieopslag zal oppervlakte Natura 2000-gebied anders gebruikt worden. Op de locatie van de nieuwe ondergrondse schietbanen staat nu bos, maar sluit direct aan op de bestaande ondergrondse schietbanen. Aan de hand van de omschrijvingen in de rapportages van zowel Tauw als Mertens, kan gesteld worden dat mogelijk foerageergebied van matige kwaliteit voor Zwarte specht en Wespandief wordt aangetast. Geen van beide rapportages gaat echter in op de specifieke gevolgen van de uitbreiding van de ondergrondse schietbaan en schietbioscoop. Aangezien de ondergrondse schietbaan en schietbioscoop na realisatie weer op zullen gaan in het landschap, gaan wij bij beoordeling van de aanvraag uit van een tijdelijk (gedurende de aanleg) verlies van secundair leefgebied.

Het voorgaande gaat ook op voor het vergroten van het munitiedepot en het legaliseren van de overkapping bij de bar, waarbij echter afgevraagd kan worden of er daadwerkelijk leefgebied verloren gaat. Dit gezien de ligging direct rond de bestaande bebouwing (clubhuis etc.).

B Vervuiling van de bodem

Als gevolg van de bovengrondse schietactiviteiten (kleidruiven) in het verleden is op het terrein een bodemverontreiniging met lood en PAK ontstaan. Door middel van nader onderzoek dient de ernst en spoedeisendheid van deze verontreiniging (nog) te worden vastgesteld. Tegenwoordig wordt bij kleidruivenschieten overigens geen gebruik meer gemaakt van loden kogels. Ook de kleidruiven zelf zijn niet meer van dezelfde samenstelling als vroeger. Het hervatten van het kleidruivenschieten zal dan ook geen verdere verontreiniging van de bodem met lood tot gevolg hebben.

ben, bij het gebruik van kleiduiven kan verdere verontreiniging met PAK (nog) niet geheel worden uitgesloten.

C Geluid

Door het bovengronds schieten, zal de geluidbelasting op het omliggende gebied toenemen. In het onderzoek van Tauw wordt ervan uitgegaan, dat bij een geluidsbelasting van meer dan 40 dB(A) effecten op vogels niet meer kunnen worden uitgesloten. Deze redenatie wordt ondersteund door Alterra onderzoek 1705 "Effecten van geluid op wilde soorten; implicaties voor soorten betrokken bij de aanwijzing van Natura 2000 gebieden" van [REDACTED] uit 2008.

Om de geluidsbelasting door het bovengronds schieten op de Elspeetsche heide te bepalen is door Van den Bos Milieuadvies een geluidsberekening gemaakt. Uit deze berekening blijkt, dat de geluidsbelasting op de Elspeetsche heide niet meer bedraagt dan 40 dB(A).

Ten aanzien van de gebruikte rekenmethodiek worden enkele aspecten in de rapportage door de provincie ter discussie gesteld. Om de door Van den Bos Milieuadvies berekende geluidsbelasting te controleren hebben wij eveneens een berekening uitgevoerd. Ook hieruit blijkt dat de geluidsbelasting op de Elspeetsche heide onder de 40 dB(A) blijft.

Op basis van deze doorrekening en de rapportages van zowel Tauw als Mertens hebben we bepaald welke effecten op de verschillende broedvogelsoorten te verwachten zijn.

Wespendief

In de natuurrapportage van Tauw wordt aangegeven dat, omdat er geen broedgevallen in de directe omgeving van de Berkenhorst bekend zijn, het instandhoudingsdoel niet wordt geschaad. Hierbij wordt niet aangegeven of het leefgebied voor de soort wordt aangetast en dat het eventuele gebruik van het gebied als bijvoorbeeld foerageergebied of broedgebied door het toenemen van de geluidsbelasting onder druk komt te staan. Wel geeft Mertens aan dat het huidige bos te jong is om een functie te kunnen hebben voor de Wespendief.

In de factsheets van SOVON staat aangegeven, dat van de Wespendief bekend is, dat deze kan broeden op drukke locatie. Wel is zij gevoelig voor verstoring gedurende het foerageren (bijvoorbeeld wandelaars). Het geluidsaspect is daarom van minder belang bij het foerageren. Dit omdat de soort bij het broeden geen effect hiervan lijkt te ondervinden.

Nachtzwaluw

De Nachtzwaluw is door Tauw op de Elspeetsche heide vastgesteld. Uit de natuurtoets van Tauw blijkt, dat er geen wezenlijk effect op het voorkomen van de nachtzwaluw optreedt wegens het hervatten van het bovengronds schieten. Dit omdat de populaties op de militaire oefenterreinen met vergelijkbare geluidsbelasting als topgebieden bekend staan. Verstoring door recreatie zal op de Elspeetsche heide dan ook van groter belang zijn voor het behoud van de populatie ter plaatsen. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Draaihals

De Draaihals komt niet voor op de Elspeetsche heide, maar is in de omgeving hiervan waargenomen in 2004. De randen van de Elspeetsche heide hebben volgens Tauw de potentie om als leefgebied te fungeren, mits de recreatieve druk op het gebied vermindert. In de rapportage van Mertens wordt de geschiktheid van het gebied bevestigd. De soort is uitermate gevoelig voor verstoring door recreatie. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Zwarte specht

Uit de rapportage van Tauw blijkt dat de Zwarte specht niet gevoelig lijkt te zijn voor schietgeluid. Hierbij wordt de vergelijking gemaakt met de schietbanen op het infanterieschietkamp Harskamp, waar de Zwarte specht op enkele honderden meters van de schietbaan broedt. De factsheets van SOVON geven aan dat het autoverkeer op een snelweg een merkbaar effect heeft op de vestiging van de Zwarte specht en dat dit vermoedelijk ligt aan het permanente geraas van de auto's. Aangezien het geluid van de schietbaan niet constant is en de Zwarte specht op de Harskamp voorkomt, mag worden aangenomen dat er geen wezenlijk effect op het voorkomen van de Zwarte specht zal optreden.

Boomleeuwerik

Uit zowel de rapportages van Tauw als Mertens blijkt dat effecten op de Boomleeuwerik zijn uit te sluiten. Tauw maakt hierbij de vergelijking met de geluidsbelasting van mortierinslagen op de Harskamp en de nabij gelegen populaties van Boomleeuwerik op het Kootwijkerzand en Kootwijk-Oost.

De vergelijking van Tauw lijkt naar onze mening niet geheel op te gaan, dit in verband met de verschillen in het karakter van de geluidsbronnen. Wel willen wij meegaan in de conclusie van beide bureaus dat effecten redelijkerwijs zijn uit te sluiten. Dit aangezien de 40 dB(A) grens op de rand met de heide niet wordt overschreden.

Roodborsttapuit

In de rapportage van Mertens wordt aangegeven, dat er geen aanwijzingen zijn dat de Roodborsttapuit last heeft van de schietactiviteiten op de Berkenhorst. Dit wordt geconcludeerd omdat er geen uitbreiding van de populatie op de Elspeetsche heide kan worden geconstateerd na het stoppen van het kleiduivenschietsen. Aangezien de geluidsbelasting op de heide tevens onder de 40 dB(A) blijft, is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Tapuit

Tauw gaat ervan uit dat op de Elspeetsche heide potentieel leefgebied aanwezig is, maar dat dit van matige kwaliteit is, mede door de hoge recreatiedruk. Mertens geeft aan dat doormiddel van gericht beheer van de heide geschikt leefgebied kan worden gerealiseerd. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Grauwe klauwier

Tauw geeft aan dat op de Elspeetsche heide matig potentieel leefgebied voorkomt. In de rapportage van Mertens wordt er vanuit gegaan dat de Elspeetsche heide in de huidige vorm geen onderdeel uitmaakt van het leefgebied van de Grauwe klauwier. Hierbij wordt aangevuld dat alleen door middel van beheer de heide tot geschikt leefgebied kan worden omgevormd. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft is verstoring door geluid redelijkerwijs uitgesloten.

Beoordeling effecten op de instandhoudingsdoelstellingen

A Habitattypen

Er wordt geen habitatype beïnvloed zodat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

B Habitatrichtlijnsoorten

Er wordt geen habitatrichtlijnsoort beïnvloed zodat significant negatieve effecten zijn uitgesloten.

C Vogelrichtlijnsoorten

Wespendief

SOVON heeft de populatiegrootte van Wespendieven op de Veluwe in 2007 geschat op 70-90 broedparen. Dit ligt onder het instandhoudingsdoel voor de Wespendief van 100 broedparen (was 150 paar). Met de gevraagde activiteiten speelt de (tijdelijke) afname van areaal bos en de geluidsbelasting een rol. Van beide aspecten is bepaald dat er mogelijk negatieve effecten zijn, maar dat deze niet significant negatief zijn.

Nachtwaluw

Uit de natuurtoets van Tauw komt naar voren, dat geen wezenlijke effecten op het voorkomen van de nachtwaluw in de omgeving van de Berkenhorst zal plaatsvinden wegens het hervatten van het bovengronds schieten. Dit omdat de populaties op de militaire oefenterreinen met vergelijkbare belasting als topgebieden gelden. Verstoring door recreatie zal op de Elspeetsche heide dan ook meer van invloed zijn op het behoud van de populatie ter plaatse. Daarbij komt dat de staat van instandhouding momenteel wordt beoordeeld als gunstig. Significant negatieve effecten zijn dan ook uitgesloten.

Draaihals

De staat van instandhouding van de Draaihals wordt in de factsheets van SOVON beoordeeld als zeer slecht. Aangegeven wordt dat de soort mogelijk binnen een aantal jaren uitgestorven zal zijn. Momenteel wordt de populatie geschat op 10-15 broedparen op de Veluwe. De Elspeetsche heide heeft mogelijke potenties als leefgebied. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Zwarte specht

SOVON heeft de populatie grootte van Zwarte spechten op de Veluwe in 2005 geschat op 350-400 broedparen. Dit komt ongeveer overeen met de door het Ministerie van LNV voorgestelde wijzigingen van de het instandhoudingsdoel voor de Zwarte specht van 430 broedparen naar 400 broedparen. Met de gevraagde activiteiten speelt de (tijdelijke) afname van bos en de geluidsbelasting een rol. Van beide aspecten is bepaald dat er mogelijk negatieve effecten zijn, maar dat deze niet significant negatief zijn.

Boomleeuwerik

De Boomleeuwerik heeft momenteel een gunstige staat van instandhouding en zit met een geschat aantal van 2200-2400 paar in 2007 rond het gewenste aantal broedparen op de Veluwe (2400 paar). Het doel voor de Boomleeuwerik is behoud. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Roodborsttapuit

De populatie van de Roodborsttapuit wordt in 2007 geschat op een aantal van 1100 – 1400 paar en zit daarmee boven het behoudsdoel, dat beschreven staat in het ontwerpbesluit (1000 paar). De populatietrend is positief en lijkt nog iets te gaan toenemen. De rapportage van Mertens vermeldt dat de populatie Roodborsttapuit op de Elspeetsche heide blijkbaar geen hinder heeft ondervonden van het bovengronds schieten in het verleden, aangezien na het stoppen met schieten niet meer broedparen op de heide zijn geteld. Significant negatieve effecten zijn dan ook uit te sluiten.

Tapuit

SOVON schat de populatie Tapuiten op de Veluwe op 20-25 broedparen. In het ontwerp aanwijzingsbesluit is een uitbreidingsdoelstelling opgesteld voor een draagkracht van tenminste 100 broedparen op de Veluwe. Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Grauwe klauwier

Tauw geeft in haar rapportage aan, dat de instandhoudingsdoelstelling voor de Grauwe klauwier met zekerheid niet wordt geschaad. De staat van instandhouding van de Grauwe klauwier is echter zeer ongunstig. In de factsheets van SOVON wordt aangegeven, dat de soort op korte termijn als regelmatige broedvogel van de Veluwe kan verdwijnen. Het aantal broedparen op de Veluwe is in 2008 geschat op 10-15 paar (factsheets SOVON). Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft, kunnen significant negatieve effecten worden uitgesloten.

Mitigerende Maatregelen

Wanneer de ondergrondse schietbaan en schietbioscoop na aanleg weer wordt afgedekt met grond en hierop bomen en struiken worden aangeplant, verwachten wij slechts een tijdelijke afname van het leefgebied van genoemde soorten. Wanneer de gevraagde activiteit buiten het broedseizoen van de Wespandief (1 september tot 30 april) wordt uitgevoerd zal er geen significant negatief effect op de instandhoudingsdoelen van Zwarte specht en Wespandief optreden.

Beoordeling zienswijze:

1 De Gelderse Milieufederatie, Stichting Veluwe Bijzonder en [REDACTED] gaan in hun zienswijze in op het opnieuw in gebruik nemen van de kleiduifschietbanen. Onder meer wordt gesteld, dat het opnieuw in gebruik nemen van de banen beoordeeld moet worden als nieuwe activiteit in de ogen van de Nbw 1998. Daarnaast wordt aangegeven, dat het bovengronds schieten een negatief effect zal hebben op de aanwezige (avi)fauna. Hierbij wordt de vergelijking met militaire schietbanen in twijfel getrokken, dit mede gezien de verschillen in recreatief gebruik tussen defensieterreinen en de Berkenhorst en omgeving. Aangegeven wordt dat de schietactiviteiten van de schietbaan niet thuishoren binnen Natura 2000-gebied de Veluwe en dat hiervoor tevens voldoende alternatieven zijn. De Gelderse Milieufederatie vult hierbij nog aan dat het gaat om de bescherming van leefgebied en niet van broedlocaties van de aangewezen broedvogelsoorten. Het al dan niet aanwezig zijn van een soort is dan ook niet van belang.

Reactie:

Aangezien de geluidsbelasting op de heide onder de 40 dB(A) blijft is er geen effect op de soorten van de heide. Ten aanzien van de Zwarte specht en de Wespandief willen wij aangeven, dat de gevoeligheid voor geluid op grond van bestaande onderzoeken waaronder die van Tauw, voldoende zekerheid bieden om significant negatieve effecten uit te sluiten. Hierbij hebben wij de mate waarin de defensieterreinen verschillen van de Berkenhorst meegenomen. Gezien onze bovenstaande conclusie is een alternatievenonderzoek niet noodzakelijk. Wij sluiten ons wel aan bij de Gelderse Milieufederatie dat getoetst moet worden of een leefgebied beïnvloedt wordt en niet een individu of broedlocatie van een soort. Bij onze beoordeling hebben wij hier dan ook rekening mee gehouden.

2 Stichting Veluwe Bijzonder en [REDACTED] gaan in hun zienswijzen eveneens in op de beperking van het bouwpercentage welke door Tauw gezet is op 100% van het bestemmingsvlak. Beide partijen geven aan dat met het onthouden van goedkeuring aan het bebouwingspercentage door de provincie de conclusie van Tauw onjuist is.

Reactie:

Het in de zienswijze genoemde besluit van de provincie (RE2000.78455 d.d. 20 maart 2001) onthoudt goedkeuring aan ondermeer het bebouwingspercentage van 5% zoals staat aangegeven in artikel 20, lid 1 van het bestemmingsplan "Buitengebied Agrarische enclave". Per abuis is de beperking op het bebouwingspercentage komen te vervallen. Gezien de motivering in het bovengenoemde besluit, mag worden aangenomen dat bedoeld was om het bebouwingspercentage te beperken en niet te verruimen. Door de foutieve doorvoering van de onthouding van goedkeuring zien wij geen redenen om vergunning te weigeren op grond van voornoemd punt.

3 De Gelderse Milieufederatie geeft aan dat met de bouw van de diverse bouwwerken oppervlakte Natura 2000-gebied verdwijnt en de geomorfologie wordt aangetast, wat gevolgen kan hebben voor aangewezen soorten.

Reactie:

Zoals ook in de beoordeling van de aanvraag is aangegeven verwachten wij door de bouw van de diverse bouwwerken geen significante effecten op de aangewezen soorten ondermeer wegens mitigerende maatregelen. De aantasting van de geomorfologie zien wij in deze niet als een relevante factor aangezien er geen habitattypen zijn die afhankelijk zijn van een bepaalde bodemopbouw.

4 Gemeente Nunspeet geeft in haar zienswijze aan akkoord te zijn met het verlenen van een eventuele vergunning. Wel merkt zij in haar zienswijze op dat in de rapportage van Tauw in het hoofdstuk insecten alleen gesproken wordt over het Vliegend hert. Zij wijst op het voorkomen van ondermeer een aantal rode bosmiernesten op het terrein. De rapportages waarin hier melding van gemaakt is, zijn aan de provincie op gestuurd.

Reactie:

Bij de beoordeling hebben wij gebruikgemaakt van de door de gemeente toegezonden rapportages. Uit de rapportages blijkt dat geluidswallen ten tijde van het opstellen van de rapportages over vier mierennesten gepland was. In de aangevraagde situatie worden de geluidswerende maatregelen anders toegepast en worden de mierennesten ontzien.

Conclusie

Wij hebben op basis van de aanvraag met bijlagen zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Veluwe.

In gevallen waarin is vastgesteld dat er geen significant effect aanwezig is, is vergunningverlening na het afwegen van belangen mogelijk. Gelet op de verzochte activiteiten zijn er geen andere te beschermen belangen op grond waarvan de vergunning moet worden geweigerd.

Er kan een vergunning worden verleend op grond van artikel 19d van de Nbw 1998.

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Gelderland HEBBEN BESLOTEN, op grond van de artikelen 19d en 43 van de Nbw 1998, Vereniging Nationaal Jachtschietcentrum de Berkenhorst, Stakenbergweg 60 te Elspeet een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te verlenen voor de aanleg

en het gebruik van een nieuwe ondergrondse schietbaan, bovengrondse kleiduiven schietbaan en schietbioscoop, legalisering van het terras bij de restaurantvoorziening en vergroting van het munitiedepot en daaraan de volgende voorschriften te verbinden:

- 1 Alle bouwwerkzaamheden in de openlucht worden uitgevoerd buiten het broedseizoen derhalve in de periode van 1 september tot 15 maart.
- 2 De ondergrondse bouwwerken, dienen voor het eerstvolgende groeiseizoen na afronding van de werkzaamheden, zodanig af te werken dat hier heide of bos ontwikkelt.
- 3 Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden en na afronding van de werkzaamheden moet een melding gedaan worden bij de afdeling Handhaving, team Bodem, Water, Ontgrondingen en Natuur ter attentie van [REDACTED].

Namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

[REDACTED]
mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening Water Ontgrondingen
en Natuur